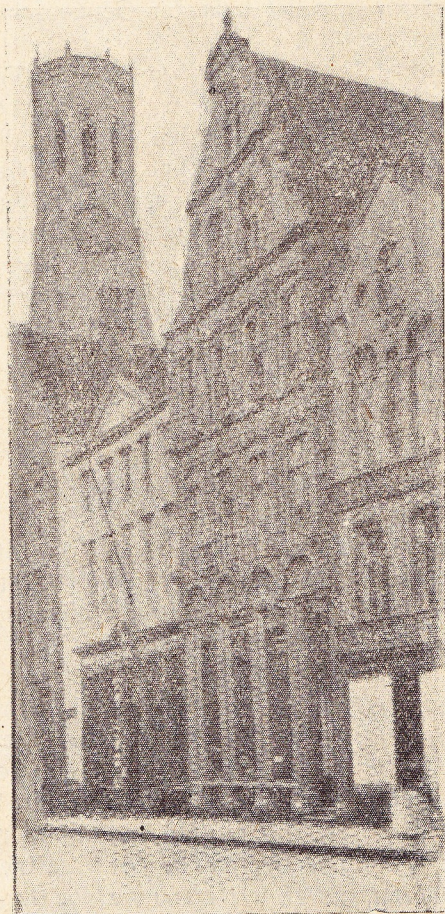

Op Reis door Vlaanderen.

NOG TE BRUGGE.

Te Brugge bestond vroeger een eigenaardige nieuwjaarsgewoonte.
Op de Jan van Eyckplaats, genoemd naar den schilder, wiens standbeeld

zich te midden van het plein verheft, ziet men de Pootersloge uit de 14^e eeuw, waar de Brugsche burgers zich verenigden om onder kaart en spel den tijd te verdrijven. In den gevel staat een steenen beertje, « Het beertje van de Logie », dat de meeste kinderen vroeger niet zonder groeten voorbijgingen. Hier was eenmaal Brugge's « volkswartier ». Tot voor enkele jaren zelfs

stonden in deze straat op Nieuwjaarsdag lange rijen kramen, waar koeken, suikergoed, speeldingen papieren nieuwjaarszotten en andere bekoorlijkheden voor de jeugd lagen uitgestald. Tal van mannen, verkleed als narren en hansworsten, liepen huppelend rond, om ieder nieuwjaar te wenschen en eene fooi af te bedelen. De burgers gingen heel dat spel bezien, zoodat er veel beweging heerschte. De Poortersloge bevat thans de staatsarchieven.

Brugge bezit veel oude gebouwen, die nu bijzondere huizen zijn.

De Saaihalle was vroeger het huis der Genueesche kooplieden. Het is nu een herberg.

In de Saaihalle werd eens een man op eigenaardige wijze opgesloten. Hij was lid van het gilde der lakenkoopers, en bezat veel geld. Nooit echter gaf hij eene aalmoes. Hij leefde overdadig en werd zoo dik, dat men eene bijzondere koets voor hem moest maken. Zijne dochter werd door een braven houtbewerker bemind. De vader wilde alleen in het huwelijk toestemmen, als de jongen voor hem een prachtig stuk maakte. De houtbewerker deed dit, maar de valsche lakenkoopman behield het kunstwerk en weigerde zijne dochter te laten trouwen. Nu bemoeide het gilde er zich mee. Er werd eene vergadering belegd in de Saaihalle.

De hardvochtige vader verscheen ook. De burgers zaten in eene zaal, welke twee deuren had: een wijde en eene nauwe. Ensklaps verlieten de mannen haastig het vertrek door de wijde deur, welke ze sloten en lieten hun oneerlijk medelid alleen achter. De nauwe deur bleef wel open, maar de gevangene was te dik om er door te gaan. Of hij ook schold en raasde! Maar 't hielp niet, hij bleef gevangen.

De man werd mager van dat treurig leven. Hij had tijd tot mijmeren en bekeerde zich. Op zekeren dag wandelde hij door de nauwe deur — zoo mager was hij nu — naar buiten en gaarne gaf hij zijne toestemming voor 't huwelijk van zijn kind en den houtbewerker.

Te Brugge staat het standbeeld van « Simon Stevin », den wiskundige.

Die Simon is ook al de held van eene legende. In zijn tijd waren barbiers eveneens dokters. Zoo'n dokter-barbier, die Simon Stevin kwam scheren, wilde Simons dochter huwen. Ook onze geleerde weigerde zijne toestemming. Zekeren morgen zat Simon in zijn zetel. De verliefde barbier kwam hem scheren. Ensklaps geeuwde Stevin zoo wijd, dat zijn mond open bleef staan. Hij kon hem niet meer sluiten. Geen nood! de barbier was immers ook dokter. « Ik wil u genezen, als ge mij met uwe dochter laat trouwen » zei de slimme gast. Simon schudde van neen. « Goed, blijf dan zitten », hernam de ander en hij wilde heengaan. Maar nu knikte Simon bevestigend.

De barbier bracht pen en papier en liet Stevin zijne toestemming zwart op wit zetten. De vader van het meisje deed het, terwijl zijn mond nog altijd gaapte. Dan gaf zijn toekomstige schoonzoon hem een ferm klap onder de kin... en wip! de kaken sprongen naar elkaar toe. Simon was genezen. Eenigen tijd later vierde hij de bruiloft van zijn kind met den barbier-dokter.

Dan hebben we de legende van Hans Memling.

Men vertelt, dat deze schilder aan 't Hof van Karel den Stoute verbleef.

Karel de Stoute beminde de kunst en ook de weelde. In 1468 huwde hij Margaretha van York. De bruiloft te Brugge duurde zeven dagen. Den eersten dag werden de vleezen opgedragen in dertig tweemasters van ruim 2 m. lang, voorzien van zijden zeilen, touwwerk van goud- en zilverdraad, van vlaggen en wimpels. De pasteien lagen in dertig rijven, waarvan de eene een kasteel, de andere een kerk, eene derde een belfort voorstelde. Iederen dag der week verzon men iets nieuws. Onder de maaltijden werden allerlei vermakelikheden vertoond. Den eersten dag zag men een vergulden leeuw, die een jong meisje droeg, dat 't bruidspaar hulde bracht. Den tweeden dag kwam een drommedaris van 3 m. hoogte binnen, dragende een ruiter, die uit sierlijke korven de dames levende vogels aanbod. Den derden dag stond er een 16 m. hooge toren, op wiens omloop danseressen hun kunst vertoonden. Den vierden dag verschenen vier reuzen, welke een walvisch begeleidden, in wiens lijf verkleede muzikanten een concert uitvoerden.

Karel de Stoute had eene weelderige hofhouding. Honderd dertig ridders vervulden de rol van kamerheer; zestien schildknappen moesten den vorst te paard begeleiden of hem in zijne kamer gezelschap houden. De hertog had zes geneesheeren en vier chirurgijns, vijftig voorsnijders, vijftig broodbakkers, vijftig schenkers, veertig kamerdienaars, vijf en twintig schildknappen en verder eene groote menigte andere dienaren, voor verschillend werk bestemd.

Als Karel oorlog voeren moest, heerschte ook in zijn kamp dezelfde weelde. Dan liet hij tenten en paviljoenen bouwen met gekleurde vensters. Ja, zijn kamp geleek niet zelden eene houten stad met straten, pleinen en markten. En tusschen de gevechten door hadden dikwijls schitterende feesten plaats.

Na Karels nederlaag bij Grandson verzamelden de Zwitsers een rijken buit, o. a. 160 stukken goudlaken en zijde, een vergulden stoel, een rozenkrans, waarin de apostelen waren voorgesteld in massief goud, den degen van den hertog, ingelegd met zeven groote diamanten en evenveel robijnen, den eersten geslepen diamant, door den Bruggeling Lodewijk van Berkem, den uitvinder van 't diamantslijpen, den vorst aangeboden. De Zwitsers maten elkander het geld met hoeden toe. Doch de eenvoudige Zwitsers kenden de waarde dier kostbaarheden niet. De diamant, die eene waarde van eene gansche provincie bezat, werd door den vinder aan den pastoor van Montigny voor een gulden verkocht. Goudlaken en zijden stoffen werden van de hand gedaan als grof lijnwaad.

Memling was dus zijn schilder. Hij was getuige van Karels dood. Arm en ziekelijk keerde Hans naar Brugge terug. De kunstenaar leed vreeselijke ellende.

Eindelijk bereikte hij Brugge. Waar nu heen? Ha! naar het St. Jans-

hospitaal, waar noodlijdenden steeds met liefde ontvangen werden. Een monnik opende de poort. Hans herkende een ouden vriend ! 't Was een treffend wederzien ! Dank aan de goede zorgen, herstelde Memling en uit dankbaarheid schilderde hij nu voor het gasthuis de zes tafereelen, die jaarlijks tal van kunstenaars naar Brugge lokken. — Eene schoone legende is het, maar de geschiedenis leert ons, dat schilder Hans Memling in Duitschland geboren werd, en zich in Brugge vestigde, waar hij tot de welstellende burgers behoorde.

In de Brugsche vaarten ziet men zwanen.

Dat de blanke vogels ook hun legende bezitten, is begrijpelijk. In de 15^e eeuw waren er twisten tusschen de Bruggelingen en Maximiliaan van Oostenrijk. De burgers onthoofdden bij die gelegenheid Maximiliaans raadgever, Langhals, die eene zwaan in zijn wapen voerde. Toen de vorst in zijne waardigheid hersteld was, gebod hij, dat de stad Brugge steeds zwanen in haar vaarten moest laten zwemmen ter herinnering aan 't misdrijf der op-roerlingen tegen Langhals. En — beweren nu sommige goedgeboovigen — onder de zwanen, die we in de grachten zien, zijn er die Maximiliaan gekend hebben.

Ook de stad Sluis had tot voor korten tijd twee zwanen in de Brugsche vaart. Het wijfje stierf en korten tijd daarna vond men ook 't mannetje dood... van verdriet naar men beweert.

Schilderachtig, die smettelooze vogels in Brugge's oude vaarten !

N^r 10.

Prijs 35 cent. — Abonn. per jaar 20,80 fr.

6 Januari 1923.

'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

en andere verhalen

door A. HANS

